

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sesijas dokuments

7.3.2012

B7-0142/2012

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

saskaņā ar Reglamenta 110. panta 2. punktu

par Kazahstānu (2012/2553(RSP))

Liisa Jaakonsaari, Ana Gomes
S&D grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par Kazahstānu (2012/2553(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā vispārīgus noteikumus par Savienības ārējo darbību, kas paredzēti Līguma par Eiropas Savienību 21. pantā, un starptautisku nolīgumu noslēgšanas kārtību, kas izklāstīta Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantā,
 - ņemot vērā ES stratēģiju Vidusāzijai,
 - ņemot vērā Kazahstānas un Eiropas Kopienu partnerattiecību un sadarbības nolīgumu, kas stājās spēkā 1999. gadā, jo īpaši tā 2. pantu sadaļā par vispārīgiem principiem,
 - ņemot vērā Padomes 2011. gada 24. maija secinājumus par Kazahstānu,
 - ņemot vērā ES 2011. gada 3. novembra un 22. decembra, kā arī 2012. gada 19. janvāra, 26. janvāra un 9. februāra paziņojumus EDSO Pastāvīgajā padomē par Kazahstānu un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/ Savienības augstās pārstāves Ketrinas Eštones 2011. gada 17. decembra paziņojumu par notikumiem Žanaezenā un 2012. gada 17. janvāra paziņojumu par parlamenta vēlēšanām Kazahstānā 2012. gada 15. janvārī,
 - ņemot vērā EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja vadītās 2012. gada 15. janvāra parlamenta vēlēšanu novērošanas misijas paziņojumu par sākotnējiem atzinumiem un secinājumiem,
 - ņemot vērā EDSO pārstāvja plašsaziņas līdzekļu brīvības jomā 2012. gada 25. janvāra paziņojumu par stāvokli Kazahstānā,
 - ņemot vērā EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja direktora 2012. gada 1. februāra paziņojumu par Kazahstānas opozīcijas darbības ierobežošanu,
 - ņemot vērā 2011. gada 15. decembra rezolūciju par ES stratēģiju Vidusāzijai, jo īpaši 64.–68. punktu par Kazahstānu,
 - ņemot vērā 23. punktu 2012. gada 16. februāra rezolūcijā par Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padomi,
 - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. punktu,
- A. tā kā gan ES, gan Kazahstāna varētu gūt ievērojamu labumu no plašākas sadarbības un Eiropas Parlaments šo mērķi atbalsta, vienlaikus uzsverot, ka sadarbība ekonomikas jautājumos jāapvieno ar sadarbību politikas jautājumos un tā jābalsta uz politisko vēlni īstenot un uzturēt kopīgas vērtības;
- B. tā kā 2011. gada jūnijā tika sāktas sarunas par jaunu uzlabotu ES un Kazahstānas nolīgumu, kuram būtu jāaizstāj šobrīd spēkā esošais partnerattiecību un sadarbības

nolīgums;

- C. tā kā 2011. gada 16. decembrī nemieros Žanaezenas pilsētā Kazahstānas rietumos tika nogalināti daudzi cilvēki un vēl daudzi citi tika ievainoti; tā kā varas iestādes ziņo, ka gājuši bojā 17 cilvēki, taču notikumu aculiecinieki apgalvo, ka bojāgājušo skaits noteikti ir daudz lielāks;
- D. tā kā pirms pusgada sāka streikot naftas nozares darbinieki, prasot lielākas algas un labākus darba apstākļus, tomēr tam sekoja masveida atlaišana no darba un tas daudzām ģimenēm radīja grūtības nopelnīt sev iztiku; tā kā arodbiedrību darbība tika asi apspiesta, tas izraisīja nepatiku un dusmas un protesta akcijām 16. decembrī sekoja vardarbība — drošības spēki cita starpā arī atklāja uguni uz bēgošiem, šķietami neapbruņotiem protestētājiem, par ko liecina videoieraksts, kurš izvietots vietnē *YouTube* un kurš tika iekļauts ziņu sižetos autoritatīvos plašsaziņas līdzekļos;
- E. tā kā joprojām nav īsti skaidrs, kas 2011. gada 16. decembrī notika Žanaezenā; tā kā varas iestādes sākumā pārtrauca sakarus un neļāva iebruukt pilsētā, vēlāk tika izsludināts ārkārtas stāvoklis, kas ilga līdz 2012. gada 31. janvārim, un viss tika kontrolēts; tā kā neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu iebiedēšana un vardarbīgi uzbrukumi tiem, kā arī baiļu atmosfēra iedzīvotāju vidū kavē rast lielāku skaidrību;
- F. tā kā ir jānoskaidro, kas ir atbildīgs par apšaudi un citām vardarbīgām darbībām; tā kā ar varas iestāžu veiktu izmeklēšanu vien nepietiks, lai radītu uzticību, un varas iestādes ir paziņojušas, ka tās ir gatavas ļauj starptautiskiem dalībniekiem veikt to pienākumus, tomēr nav izsūtījušas oficiālu uzaicinājumu;
- G. tā kā vairākkārt ir ziņots, ka ieslodzītie tiek spīdzināti un ka pret viņiem slikti izturas; tā kā ir vajadzīga ticama izmeklēšana arī par šo jautājumu un attiecīga tiesiska darbība pēc izmeklēšanas;
- H. tā kā stāvoklis cilvēktiesību jomā Kazahstānā sāka ievērojami pasliktināties jau ilgi pirms notikumiem decembra vidū un joprojām turpina pasliktināties, par ko liecina ES paziņojumi EDSO Pastāvīgajā padomē un EDSO pārstāvja plašsaziņas līdzekļu brīvības jomā un EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja direktora nesenie paziņojumi;
- I. tā kā pēdējā laikā pieņemtajos likumos par reliģiju, plašsaziņas līdzekļiem un valsts drošību visos bija normas, kas vairoja Kazahstānas politiskās sistēmas neiecietības iezīmes un ir pretrunā izsludinātajiem mērķiem par demokratizāciju;
- J. tā kā 2011. gada 8. augustā Aktau pilsētas tiesa atzina naftas uzņēmumu darbinieku advokāti Natāliju Sokolovu vainīgu apsūdzībās par sociālo nesaskaņu izraisīšanu un aktīvu līdzdalību pretlikumīgos mītiņos un piesprieda viņai 6 gadu cietumsodu;
- K. tā kā starptautiski vēlēšanu novērotāji EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja vadībā secināja, ka parlamenta vēlēšanas 2012. gada 15. janvārī neatbilda demokrātisku vēlēšanu pamatprincipiem;
- L. tā kā pēdējo divu mēnešu laikā pret opozīcijas partijām „Alga” un „Azat” un neatkarīgiem

plašsaziņas līdzekļiem, tostarp laikrastiem „Vzglād”, „Golos Republiki” un „Respublika”, kā arī „Stan TV”, tiek vērstas pastiprinātas represijas un citu starpā ir apcietināti partijas „Alga” vadītājs Vladimirs Kozlovs un galvenais redaktors Igors Viņjavskis;

- M. tā kā fakts, ka Kozlovs tika apcietināts neilgi pēc tam, kad viņš bija atgriezies no sanāksmēm Eiropas Parlamentā un Eiropas Ārējās darbības dienestā, dod ES pamatu papildu bažām un parāda to, cik svarīgi ir nodrošināt mūsu iestāžu spēju vest dialogus ar plaša spektra dalībniekiem ES partnervalstīs tā, lai tas neradītu negatīvas sekas mūsu sarunu biedriem;
1. pauž dziļu līdzjūtību to cilvēku radniekiem, kas tika nogalināti un ir pazuduši bez vēsts notikumos Manghistau apgabalā Kazahstānas rietumos 2011. gada decembra vidū;
 2. pauž nosodījumu par vardarbību Žanaezenā, kas cita starpā izpaudās, drošības spēkiem šaujot uz demonstrantiem; uzsver, ka ir svarīgi noskaidrot, kas ir atbildīgs par šīm darbībām, un panākt visu tiesas lietu atklātību un pārredzamību;
 3. aicina veikt notikumu neatkarīgu starptautisku izmeklēšanu;
 4. pauž nodomu arī turpmāk saistībā ar attiecībām ar Kazahstānu vest dialogus ar pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem atbilstoši praksei attiecībās ar citām trešām valstīm; cer, ka šie dialogi tiks respektēti, un norāda, ka tas ietekmē sarunu biedru labklājību;
 5. uzskata, ka nepareiza attieksme darba strīdā naftas nozarē Kazahstānas rietumos bija galvenais iemesls tam, ka pirms 2011. gada decembra vidus notikumiem iedzīvotāju vidū radās arvien lielāka neapmierinātība; pauž pārliecību, ka atzīšana vārdos un darbos, ka strādniekiem ir tiesības organizēt abpusēji cieņpilnu dialogu arodbiedrību pārstāvjiem, darba devējiem un iestādēm, atlaisto darbinieku pieņemšana atpakaļ darbā vai jaunu vietu piedāvāšana viņiem, atbalsts ģimenēm, kuras stipri cieš no neseno notikumu sekām un uzticības veidošana tiesībaizsardzības iestādēs ir galvenie priekšnosacījumi, lai panāktu sociālu mieru un ilgspējīgu stabilitāti;
 6. atzinīgi vērtē cilvēktiesību aizstāvja Jevgeņija Žovtisa atbrīvošanu;
 7. pauž nožēlu, ka Kazahstānā ir tikai nedaudzi izņēmumi no negatīvās ar cilvēktiesībām saistīto notikumu tendences, kas pastāv jau ievērojamu laiku un pēdējā laikā ir pastiprinājusies;
 8. mudina Kazahstānas varas iestādes pārtraukt negatīvo tendenci cilvēktiesību jomā un vērst to par labu; uzsver, ka progresam sarunās par jauno uzlaboto ES un Kazahstānas partnerattiecību un sadarbības nolīgumu ir jābalstās uz sasniegumiem politisko reformu īstenošanā;
 9. aicina Kazahstānas varas iestādes beigt valstī ierobežot politiskās opozīcijas un neatkarīgo plašsaziņas līdzekļu darbību un atbrīvot visus cilvēkus, kas ieslodzīti šķietami politiski motivētu iemeslu dēļ, tostarp partijas „Alga” vadītāju Vladimiru Kozlovu, laikraksta „Vzglād” galveno redaktoru Igoru Viņjavski un streikojošo naftas uzņēmumu darbinieku advokāti Natāliju Sokolovu, kā arī visus cilvēkus, par kuriem nesēnajos ES paziņojumos EDSO Pastāvīgajā padomē minēts, ka viņi joprojām ir apcietinājumā;

10. mudina Kazahstānas varas iestādes steidzami uzlabot situāciju pulcēšanās, bīdrosnās, vārda un reliģijas brīvību ievērošanā, ņemot vērā EDSO pārstāvju un struktūru ieteikumus un pievēršot lielu uzmanību starptautiskajām saistībām, ko Kazahstāna uzņēmusies, kā arī solījumiem, kas izteikti, pirms tika pieņemts lēmums 2010. gadā ļaut Kazahstānai vadīt EDSO; vērš uzmanību uz labi sagatavoto Valsts rīcības plānu cilvēktiesību jomā, kas pieņemts 2009. gadā, un mudina Kazahstānas varas iestādes to pilnībā īstenot;
11. pauž pārliecību, ka gan Kazahstānas varas iestādes, gan sabiedrība gūtu milzīgu labumu, ja tas tiku veikts, visvairāk saistībā ar stabilitāti, drošību un atgriešanos pie arvien lielākas valsts starptautiskās atzinības;
12. pauž cerību, ka Kazahstānas sociālajā attīstībā drīz tiks konstatēta nepārprotami pozitīva tendence, un pauž gatavību piedāvāt stingru atbalstu, tiklīdz tas notiks;
13. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei, Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Kazahstānas Republikas valdībai un parlamentam un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai.